

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

У наш час в літературі достатньо фактів, які характеризують механізм, котрий забезпечує виношування плода гемохоріального типу плаценти, при якому плід безпосередньо контактує з кровотоком матері. Механізми, відповідальні за толерантність під час вагітності, включають наступне: пригнічуюча роль регуляторних Т-клітин; експресія неklasичних молекул основної гістосумісності на трофобластних клітинах, які не викликають імунну відповідь матері; зміни катаболізму триптофану; Т-клітинний апоптоз; костимулюючі молекули, такий як запрограмований ліганд смерті.

Імунологічна реактивність вагітних також тісно пов'язана з гормональними змінами в системі мати – плацента – плід. Відомо, що чимало білків, які синтезуються в плаценті, здійснюють пригнічувальний вплив на імунологічну реактивність матері, зокрема, білок-супресор, синтезований трофобластом, хоріонічний гонадотропін, плацентарний лактоген, а також прогестерон. Окрім цього, у сучасній літературі описано механізм інгібуючої дії лімфоцитів з пуповини мітотичного поділу лімфоцитів матері. Не менш важливою особливістю наділені імунні клітини плода та фагоцити, які мають інші властивості, ніж у дорослої людини, що стосується їх вираженої незрілості, а це відповідно може вплинути на процеси вільнорадикального окиснення.

Висновки. Усі вище перераховані особливості плаценти певною мірою можуть вплинути на перебіг запалення посліду, що варто враховувати при діагностиці й аналізі цих станів.

Кривецький В.В.

РОЗВИТОК ТА СТАНОВЛЕННЯ ТОПОГРАФІЇ СТРУКТУР ХРЕБТОВОГО СТОВПА У РАНЬОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

Кафедра анатомії людини імені М.Г. Туркевича

Буковинського державного медичного університету

Вступ. Актуальним дослідженням сьогодні є вивчення особливостей морфогенезу і становлення будови структур ділянки грудного відділу хребтового стовпа у пренатальному періоді онтогенезу людини з урахуванням топографо-анатомічних взаємовідношень із суміжними структурами. Це дає можливість у динаміці простежити, як здійснювався процес морфогенезу і зокрема становлення форми та ембріотопографію хребтового стовпа у зародковому, передплодовому та плодовому періодах онтогенезу людини залежно від характеру топографо-анатомічних взаємовідношень хребтового стовпа із суміжними органами та структурами.

Мета дослідження. З'ясувати будову і розвиток структур хребтового стовпа у ранньому періоді онтогенезу людини.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проведено на 34 препаратах зародків, передплідів та плідів людини 4,0-380,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД) за допомогою макромікроскопічного препарування, ін'єкції судин та морфометрії.

Результати дослідження. У наших дослідженнях встановлено, що грудний відділ хребта проходить в пренатальному розвитку бластемну (сполучнотканинну), хрящову і кісткову стадії. Хребці і ребра мають виражене сегментарне розташування, обумовлене метамерією тіла зародка. У зародків по обидва боки від хорди утворюються сегментарно розташовані скупчення мезодерми, так звані соміти. Перша пара сомітів з'являється на 16-й день від запліднення, а в кінці 6-го тижня зародок має 39 пар сомітів. Із загальної маси мезодерми виділяються групи клітин, які утворюють зачатки осового скелета – склеротомі.

Сполучнотканинна (бластемна) стадія грудного відділу хребта змінюється хрящовою. Раніше всього хрящ з'являється в тілі хребця, а потім в дузі і ребрових відростках: останні у грудних хребцях відділяються, утворюючи хрящові ребра, а у шийних, поперекових і крижових хребців відособлення ребрових відростків не відбувається. Хрящовий хребець представляє єдине ціле і не поділяється на частини. Скостеніння хребців починається на 2-му місяці ембріонального періоду і відбувається в краніо-каудальному напрямку. Першими з'являються точки скостеніння в дугах шийних хребців, на 3-му місяці закладаються точки

скостеніння в дугах грудних і поперекових хребців. У тілах хребців точки скостеніння з'являються раніше в грудному відділі (також на початку 3-го місяця).

Висновки. Отже, скостеніння грудних хребців і ребер можна розглядати як одну з ознак дозрівання функціональної системи дихання. Скостеніння тіл хребців відбувається ендохондрально, утворенню кістки передують проникнення в хрящ кровоносних судин. Пізніше шляхом перихондрального скостеніння формується кортикальна пластинка компактної речовини. Хорда зберігається у ділянці драглистого ядра. Точки скостеніння в тілах типових хребців закладаються симетрично в кожній половині тіла, але швидко зливаються між собою.

Слободян О.М.

**ПРОФЕСОР АХТЕМІЙЧУК ЮРІЙ ТАНАСІЙОВИЧ – ЗАСНОВНИК НАУКОВОГО
НАПРЯМКУ З ПЕРИНАТАЛЬНОЇ АНАТОМІЇ**

*Кафедра анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. Упродовж останніх десятиріч анатомами та клінічними анатомами Буковинського державного медичного університету та практичними лікарями, поряд з розробленням актуальних питань ембріотопографії, активно проводяться анатомічні дослідження людини на межі антигенатального та постнатального життя, тобто в перинатальному періоді, який фактично включає плодовий (2-3 триместри вагітності) та ранній неонатальний періоди.

Даний напрям наукових досліджень як розділ анатомічної галузі є теоретичною основою перинатальної медицини. Саме професор Ахтемійчук Юрій Танасійович був засновником даного напрямку Буковинського державного медичного університету. Юрій Танасович, будучи дуже вимогливим до якості наукових робіт, завжди стежив за їх ретельним виконанням, не допускав недбалості в дослідженнях і висновках, стежив за точністю формулювань і простотою викладу. Йому були чужі чудернацькі, наукоподібні фрази, за якими приховувалася відсутність змісту. Під його керівництвом підготовлено 3 докторів, 15 кандидатів наук та 1 магістр медицини.

За період роботи Юрій Танасович опублікував понад 400 наукових праць (10 монографій, 4 підручники, 12 навчальних посібників, 250 статей, 30 авторських свідоцтв і патентів на винаходи та корисні моделі, 1 методичні рекомендації), відредагував і видав 40 випусків журналу “Клінічна анатомія та оперативна хірургія”.

Широкий кругозір, почуття нового і блискучі організаторські здібності дозволяли йому успішно розробляти різні проблеми та керувати науковими дослідженнями, із об'єднаною вже навколо нього школою морфологів Буковинського державного медичного університету, щодо вивчення проблем статево-вікових закономірностей будови і топографоанатомічних взаємовідношень органів і структур в онтогенезі, особливостей вікової і статевої ембріотопографії. Вагомим здобутком у цьому напрямку є вивчення закономірностей становлення перинатальної будови і топографії органів і структур, що має велике практичне значення в перинатології, неонатології, дитячій хірургії, про що неодноразово наголошувалось на різноманітних наукових конгресах, конференціях, симпозиумах. Не можливо переоцінити той вклад, який зробив Ю.Т. Ахтемійчук для морфології, його по праву можна вважати основоположником вчення про перинатальну анатомію.

Віддаючи належне Ю.Т. Ахтемійчуку, як вченому, було б несправедливо не відзначити його неабиякий педагогічний хист. Лекції професора Ю.Т. Ахтемійчука, які він читав з великим задоволенням, піднесено, урочисто, для багатьох поколінь випускників БДМУ залишаються взірцем академізму, в якому поєднуються глибина, ясність, стрункість змісту зі стриманою і поважною формою викладу. Всебічні знання не тільки в своїй професійній сфері, але також в галузі мистецтва, української мови, літератури та історії робили його цікавим оратором і співрозмовником.